

Koulu ja sen kasvatusopillinen tehtävä

Se on kysymys, jolle kaikkien sivistyskansojen keskuudessa kiinnitetään nykyään yhä suurempaa huomiota. Nykyajan yhteiskuntakehitys on antanut koululle tehtävän, joka oli aivan tuntematon varhaisempina aikoina. Viime vuosikymmenellä ja varsinkin sen jälkipuoliskolla on koulualalla tapahtunut tuntuvia uudistuksia. Mutta näistä uudistuksista huolimatta, ja huolimatta siitä, että koululaitoksemme on pyrkinyt yhä edelleen ajan vaatimuksia silmällä pitäen, niitä uudistuksia täydentämään, me huomaamme että koululaitoksemme kasvatuksellinen tehtävä on vieläkin perusteellisen uudistuksen tarpeessa, joka o-dottaa ratkaisuaan ja toteuttamistaan.

Yhteiskunnan taloudellinen elämä asettaa koulun kasvatusopillisille tehtäville vastuullisia vaatimuksia. Terveen yhteiskuntaelämän yhteiset vaatit, että kaikki sen jäsenet ovat mahdollisimman tietoisia, voidakseen kukin kohdaltaan palvella ja elävöittää sen elimellistä kokonaisuutta. Eikä tämä koske aino-

astaan suoranaisia tietoja, vaan vähintään yhtä paljon yleisten, henkisten kykyjen ja älyn joustavuutta, joka tekee mahdolliseksi nopeasti ja varmasti saavuttaa yleiskatsauksen uusista ilmiöistä, mukautua aikansa, niin henkisiin kuin taloudellisiin virtauksiin selvänäköisesti ja käsitteä niiden yhteyttä ja merkitystä. Siten luo nykyajan taloudellinen kehitys keksinnöt ja löydöt, taide ja rakennustekniikka, tehdas- ja maanviljelyskemia sekä useammat muut taloudelliset parannukset sen korkeamman sivistyksen kaipuun, joka vastustamattomalla voimalla vaatii yhä suurempaa valistusta, yhä täydellisempää kasvatusta ei ainoastaan etuoikeutettuja luokkia varten, vaan koko kansanosaa varten. Kuten sanottu, nykyaikaisella ihmisellä täytyy olla joukko erilaisia tietoja, ei ainoastaan voidakseen tulla toimeen omalla työalallaan, vaan myöskin voidakseen elää mukana hedelmöittävästi, uudenaikaisessa yhteiskunnassa. Ja tässä suhteessa on koululaitoksestamme vielä paljon odotettavissa.

Puhumattakaan tässä nyt siitä, kuinka vähäisiä ovat ne sivistysmurut mitä porvarillinen koululaitoksemme tarjoaa varsinaisissa kansakouluissa, kansan syville riveille, vaan on se kasvatus vielä sen lisäksi luokkahengen läpitunkemaa. Historian tulkinta esim. palvelee täy-

dellisesti niissä porvarillisen maailman katsomuksen ihanteita ja kasvattaa oppilaistaan porvarillisen järjestelmän tylsiä ihailijoita. Ja olkoonpa jollakin opettajalla uskallusta poiketa "työsuunnitelmasta", vaikkapa hänen periaatteelliset vakaumuksensa vaativatkin toisia tulkintamuotoja, niin silloin tämän järjestelmän luoma koulu-ylihallitus ja "valistusministeriöt" pitävät siitä huolen, että opettajavoimia uudistetaan. Näin tapahtui New Yorkissa muutama päivä sitten, tuorena esimerkkinä mainitakseni. — Sangen puutteellinen ja pintapuolinen on myöskin se opetus kansakouluissamme, mitä tarjotaan fyysikassa, kemiassa, luonnonhistoriassa ja yhteiskuntaopissa, puhumattakaan monista muista oppiaineista, jotka ovat vähintään yhtä tärkeitä kuin edellisinkin, joita alkeellisimmassa muodossa opetetaan. Näillä tiedoilla varustettuna on kuitenkin katsottu voitavan lukeutua "yleisen sivistyksen" piiriin.

Pahinta asiassa on kuitenkin se, että niissäkin maissa joissa on jo olemassa koulupakko, eivät suuri osa kansan lapsista voi edes koulumme niistäkään tiedoista osallisiksi päästä, mitä sillä on tarjottavana. Tilastot tämän asian puolesta puhuvat kylmää ja kovatonta kieltään. Tuhansissa ja kymmenissä tuhansissa tapauksissa ovat työläisperheet sellaisessa taloudellisessa asemassa, että heidän täytyy keskeyttää lastensa koulunkäyntiä ja asettaa ne teollisuuslaitoksiin suurkapitalismin varajoukoksi, ansaitsemaan leipäänsä. Yhdysvaltain osottama esimerkki on meillä tässä suhteessa hyvin läheinen.

Mitenkä silloin voidaan puhua terveestä ja elinvoimaisesta yhteiskuntaelämästä, jonka jäsenistön enemmistö on näin vailla- naisilla yleistiedoilla varustettu? Mitenkä voidaan aikamme sivistysarvoja rikastuttaa silloin, kuin niiden varsinaiset luojat kärsivät perusteellisemman ja korkeimman kouluopetuksen puutteesta? Sellainen yhteiskuntajärjestelmä, on ei ainoastaan sairaloinen ja köyhä, vaan se myös tahtomattaan kaivaa hautaa omaksi lankeamukseksi.

Sosialismi, samalla kun se pyrkii koko nykyisen talousjärjestelmän muuttamiseen, s. o. tuotannon ja jaon yhteiskunnallistuttamiseen, niin se myöskin pyrkii uudistamaan sen henkistään rakennetta. Neuvosto-Venäjä tässä suhteessa on esiintynyt tienraivaajana, kouluolojen ja sen opetushengen uudistamisella. Meidän lähin tehtävämme täällä on pitää vireillä lastemme sunnuntaiouluja ja ihanneliittoja ja kehittää niitä tarkoitustaan vastaaviksi.

Ajan tuulten puhalttaessa kouluolot tulevat täälläkin muuttamaan. Siinä ajassa emme vielä ole, mutta maailman historiallisen kehityksen vaikutus ja olevien olojen kärjistyminen kypsyttävät vähitellen olotilaa siihen. Ja kouluolojen sisäisen hengen uudistamisella on vasta kasvatus- ja valistuskysymyksemme alustellisesti ratkaistu.

Olemmeko taantuneet?

Viimeaikoina on ollut paikkakuntakirjeissä Toverittareissa sekä muissakin lehdissä tavallisenä valituksena, että osastojen jäsenet eivät ole innostuneita toimintaan. Milloin moittivat kirjjeenvaihtajat naisia, milloin miehiä toimintahalun puutteesta. Tavallisesti myöskin valitetaan, että iltamaohjelmien vakavampia numeroita, kuten puheita, oikein pelätään. Ei tulla iltamiin- kaan jos vain ohjelmassa on useampi kuin yksi puhe tai jos puhujana on henkilö, jonka tiedetään "vaivaavan" yleisöä puolta tuntia enempi. Puhujia — tai luennoitsijoita, joita puhujamme nykyään ovat — ei tule kuulemaan kuin muutamat — niin myöskin valittavat kirjjeenvaihtajat. Kun piirin puhujat saapuvat, tulee heitä tavallisesti kuulemaan muutamat osastojen veteraanit, kuullakseen onko puhujan kanta suorassa, sekä muutamat, jotka tahtovat noudattaa entiseen aikaan tavaksi tullutta muotia käydä luennoilla; hyvin harva kuulija tulee puhujaa kuulemaan opin- ja tiedonhalusta. Puhujaseuroja on harvassa paikassa ja kirjjeenvaihtajat valittavat niistäkin, että naiset eivät niiden kokouksissa käy, eivätkä ota osaa niiden toimintaan. Tavallisenä valituksena on myöskin, että osastojen jäsenet eivät käy osaston kokouksissa lukuunottamatta muutamia. Jos osastoissa pantaisiin käytäntöön säännöt, jotka velvoittavat jäseniä käymään jolloinkin kokouksissa, niin useissa osastoissa, joiden jäsenkirjoissa on 300—400 jäsenen nimet, ei osastoihin jäisi kuin korkeintaan 50 jäsentä. Ja tässäkin suhteessa valituksien mukaan tavallisesti naiset edustavat suurilukuisimmin tuota välinpitämättömien joukkoa.

S. S. J:n Toimeenpanevakomitea kehotti viime talvena osastoja perustamaan puhujajenkaita ja laati niitä varten joukon puhejäsenyyksiä. Mutta kuinka ovat osastot tuota kehoitusta noudattaneet? Puhujajenkaita on vain aniharvoja ja niidenkin toiminta leväperäistä.

Valituksia, joita kirjjeenvaihtajien kirjeistä kaikkialta saa lukea on niin paljon, että niitä voisi luetella vieläkin pitemmältä. Edelläoleva on surkea taantumuksen ja luokkatiedottomuuden ilmiö — sillä miksikään muuksi sitä ei voi sanoa.

Meillä suomalaisilla sosialisteilla on mukanaamme suuret joukot, jotka käyvät iltamissamme ja tansseissamme, jotka antavat n. s. siveellisen aineellisen kannatuksen hommilleemme, mutta näyttää tosiaan siltä, että ne joukot eivät ole mukana tosiinnostuksesta aatteeseen ja toimintaan. Nuo kannattajajoukot ovat etupäässä huvittelujoukkoa.

Kaikella on syynsä ja luonnollisesti tällakin ilmiöllä. Silloin kun sosialistinen liike suomalais-

Lampaat, lapset ja apina-oppi

Kauan aikaa on päässäni pyörinyt vertauskuva ihmisestä emona ja karjan kasvattajana. Työni laatu on sellainen, että se pakottaa minut miellipiteitten vaihtoon kaikenlaisten ihmisten kanssa.

Viime vuoden olen ollut jokseenkin yksioimaan karjankasvat- tajan keskuudessa. Monta mieltäkiinnittävää keskustelua olen kuullut. Olet esim. kuullut heidän juttelevan kuinka villan arvon määrää ei ainoastaan lampaan rotu, vaan myöskin se hoito ja ravinto, mitä se on saanut karitsana ja myöhemmin turkkia kasvattaessaan. Olen kuullut kertomuksia, kuinka kokenut villanostaja voi koskettamalla lampaan selkää arvioida villan luokan niin kuin myöskin melkein paunan päälle kuinka paljon villaa sen turkissa on. Olen ihmetellyt sitä animattaita, mutta vielä enemmän olen ihmetellyt sitä sitkeyttä mitä hyvän rotu- karjan kehittäminen kysyy. Se ei ole vuoden tai kahden asia. Tunnen monta miestä, jotka ovat uhranneet vuosikymmeniä elämästään vain hyvän rotu- karjan kehittämiseen. Olen heidän kanssaan keskustellut leh- mistä ja lampaista, sillä he eivät voi paljon muusta puhua. Heidän elämäntehtävänä on vain jalostaa karjaa. Usein ajattelen, että he pitävät eläinten jalosta- mista suuremmissa arvossa kun he pitävät ihmisrodun jalosta- mista.

Hiljattain keskustelin erään palkintokarjan kasvattajan kanssa. Hän ei ollut oppinut mies,

vaan hän voi puhua Darwinista, Mendelistä, Haeckelista ja Burbankista ja heidän kokeistaan yhtä hyvin kuin usea tavallinen kehitysoopin professori. Hän vakuutti, että hän aikaa voittaen kehittää rotukarjan vaikka kuinka huonosta karjasta, jos se olisi tarpeellista — ja hän todisti väitteensä kouraantuntuvilla esimerkeillä. Myöskin vakuutti, että jos ollenkaan kasvatetaan karjaa, niin on ajan ja rahan tuhlausta kasvattaa muuta kuin rotukarjaa. Hän ehkä on oikeassa. Työni kyllä ei ole karjan kasvattamista, eikä sillä etteikö minun päähäni mahdu vielä paljon "opittavaa" olipa se sitten karjankasvatuksessa t. m. s., vaan minun erikoisalani on agiteerata ihmisrodun jalosta- mista, ja siksi täytyi johtaa keskustelu omille vesille.

— Mitäs pidätte ihmisrodun jalostamismahdollisuuksista? kysyin häneltä.

— Sitä en pidä mahdollisena, sillä en usko, että ihminen on kehittynyt apinasta. — Toisin sanoen hän tahtoi terävänä liikemiehenä ratkaista hyödyttö- män keskustelun itselleen edullisella tavalla.

— Vaan te siis usotte, että lampaat ovat kehittyneet apinoista?

Tiesin kyllä saavani kielteisen vastauksen, mutta täytyi pakottaa hänet siihen johtoasemaan, johon hän oli tottunut kuuluisana rotukarjan kasvattajana. Sillä ihminen näkee parhaiten siltä